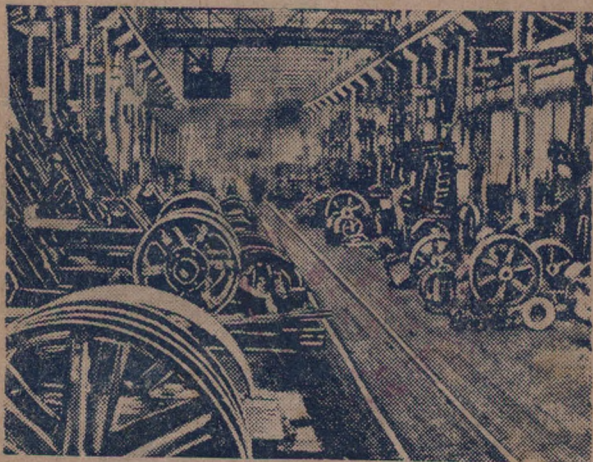

1979
1937
Пролетары усіх країн, злучайцеся!

ГАЛОУНАЕ ЗАКЛЮЧАЕЦЦА
Ў ТЫМ, НАБ МЕЦЬ СТРАСТНАЕ
БОЛЬШЭВІЦНАЕ ЖАДАННЕ
АЎЛАДАЦЬ ТЭХНІКАЙ.
АЎЛАДАЦЬ НАВУКАЙ
В Ў Т В О Р Ч А С Ц І
(СТАЛІН).

АЎЛАДАЙ ТЭХНІКАЙ

Выд. газ. „ВАРАШЫЛАВЕЦ“ з-да імя ВАРАШЫЛАВА і рэд. газ. „РАБОЧИЙ“

1959 г. ✓

Тэхніка ў перыяд рэ-
канструкцыі вырашае
ўсё. (СТАЛІН)

57875

Дэлегатам Усебеларускага злёта зотаўцаў цяжкай
прамысловасці — гарчае варашылаўскае прывітанне

600.18

Вопыт варашылаўцаў
у барацьбе за завод
суцэльнай тэхнісь-
меннасці.

Шлях
перамог

Заказ № 1338. 2.000 экз. Менгарліт № 7071.

Друкарня імя Сталіна, Менск, Энгельса, 2.

ШОЛКАЎ, ДЭЙЧ, ВЁРТКІН

Трыкутнік завода

**РАБОТАЦЬ ЛЕПШ,
ДАБІЦЦА БОЛЬШЫХ ПОСПЕХАЎ**

Чэрвеньскі пленум ЦК КП(б)Б указаў, што машынабудаўнічыя заводы не занялі яшчэ вядучай ролі ў рэспубліканскай прамысловасці як па выкананню промфінплана, так і па тэхвучобе.

Кіраўніцтва завода паставіла перад сабой задачу,—вывесці завод у перадавыя прадпрыемствы і ператварыць яго ў завод суцэльнай тэхнічнай граматынасці. Асабліва работа была ўзмоцнена, калі мы прачыталі аб тым, што ЦСПСБ адобрыў прапанову рабочага калектыва нашага завода аб скліканні канферэнцыі „ЗОТ“ цяжкай прамысловасці. У нас было тады ахоплены вучобай 327, здала тэхмінімум 101, з якіх „выдатнікаў“ было толькі 47 чалавек.

На заводзе ў нас налічвалася 42 інжынерна-тэхнічных работнікаў, якія былі дастаткова падрыхтаваны каб кіраваць гурткамі, і 47 „выдатнікаў“, якія могуць падрыхтаваць па два чалавекі кожны. З гэтага разліку мы і выходзілі.

Склікалі агульныя сходы „ЗОТ“, дзе ўзялі абавязацельствы па кожнаму цэху і брыгадзе. Для вучобы мы выдзелілі спецыяльных 6 дзён у месяц, аслабаныя гэтыя дні ад усякіх сходаў і пасяджэнняў. Людзі, кіруючыя тэхгурткамі, былі вызвалены ад іншых нагурузак. Перад бібліятэкай паставілі задачу максімальна прасунуць тэхнічную кнігу ў масы.

Мы самі, дырэктар завода, сакратар парткамітэта і старшыня заўкома асабіста прысутнічалі на занятках, правяралі, як людзі працуюць, вучацца, і іх паспяховасць. Акрамя таго мы штодзенна наглядзілі ў цэху і брыгадзе за работаю і вучобай зотаўцаў.

Сёння, калі мы падыходзім да канферэнцыі „ЗОТ“ заводам суцэльнай тэхнічнай пісьменнасці, — перад намі стаць задача — яшчэ лепш арганізаваць тэхвучобу ўсіх рабочых па далейшаму ўздыму тэхнічных ведаў, бо адным з асноўных стымуляў датэрміновага выканання і перавыканання промфінплана, зніжэння сабекошта, зніжэння процанта брака, павелічэння зарплаты кожнага рабочага з'яўляецца асваенне і вывучэнне тэхнікі сваёй справы.

І зараз, калі мы рыхтуемца да 1935 г., мы павінны ўлічыць, што ў 1935 г. мы павінны будзем значна лепш працаваць, чым у 1934 г. Таму мы ўжо зараз ставім перад сабой задачу разгортвання далейшай вучобы зотаўцаў. Тэхнічная літаратура павінна глыбока пранікнуць у рабочую масу.

Ніводнага значкіста „ЗОТ“ не выканаўшага промфінплан. Ніводнага значкіста „ЗОТ“ зрабіўшага брак, — такі наш лозунг.

А. КАЗЛОУ

Тэхпрон завода

ЯК МЫ АРГАНІЗАВАЛІ ПАХОД ЗА СУЦЭЛЬНУЮ ТЭХНІЧНУЮ ГРАМАТНАСЦЬ

Барацьба за аўладанне тэхнікай, за ўзняцце ўзроўня агульных тэхнічных ведаў на нашым заводзе прыняла дзелавы характар у апошнім квартале 1933 г.

На абучэнне рабочых былі прыцягнуты лепшыя інжынерна-тэхнічныя сілы завода. Гурткі мы забяспечылі дасканалымі праграмамі, але не было дастаткова колькасці патрэбнай тэхнічнай літаратуры і вучэбных прылад. Па ініцыятыве комсамольскага камітэта 11 снежня 1933 г. на заводзе засядала кваліфікацыйная камісія. Здавалі тэхэкзамен рабочыя механічнага цэха — Лібман, Новікаў, Шаболтас, Эльтэрман, Дзэбак і Юдэльсон. На экзамене прысутнічала вялікая колькасць рабочых з усіх цэхаў. І гэтым самым нам удалося прывіць інтарэс у рабочых да вывучэння тэхнікі вытворчасці. У студзені ўжо займаецца 19 гурткоў з колькасцю рабочых у 375 чалавек.

Для большай мабілізацыі рабочых завода на асваенне тэхнікі 18 лютага ў Дзяржаўным тэатры адбыўся агульна-заводскі вечар. На гэтым вечары рабочыя здавалі тэхэкзамен. Дваццаць шэсць лепшых рабочых даказалі ўсяму рабочаму калектыву, чаго можна дасягнуць у выніку тэхнічнай вучобы. 12 рабочых здалі экзамен на „выдатна“ і 14 чалавек на „добра“. Трыкутнікам завода ўсе „выдатнікі“ па абвясчэнню вынікаў работы камісіі былі прэміраваны і 7 чалавек павышаны ў разрадах. „Выдатнікі“ ўзялі на сябе абавязкі—сістэматычна выконваць вытворчыя заданні, перадаваць вопыт таварышам па рабоце.

І квартал даў яшчэ лепшыя вынікі па аўладанню тэхнікай. У чэрвені мы мелі 95 проц.

ГОРДАСЦЬ ВАРАШЫЛАЎЦАЎ

Зборка першага багера—Торфкамбайна.

212 чалавек здаюць тэхэкзамен. З іх 74 чалавека на „выдатна“.

Завод уключаецца ў конкурс на лепшую паста-ноўку тэхвучобы. Для павышэння якасці вучобы ў чэрвені праведзена два метадычных семінара для кіраўнікоў гурткоў па нова перагледжанай праграме, укамплектавана тэхнічная бібліятэка. Тэхнічная літаратура была перададзена ў цэхі.

„Выдатнікі“—зотаўцы самастойна ўзяліся за падрыхтоўку таварышоў па рабоце, перадаючы свой вопыт і веды другім. Лепшы „выдатнік“—зотавец Грынштэйн арганізаваў групу такароў з 9 чалавек і падрыхтаваў іх да здачи тэхэкзамена. Здалі 5 чалавек на „выдатна“ і 4 на „добра“. Тав. Харнас—стары рабочы, „выдатнік“ механічнага цэха кіраваў гуртком строгаальшчыкаў. Шэўчук, Шаболтас, Гавіновіч, Ефімава, Гельфанд, Лібман падрыхтавалі да здачи тэхэкзамена 50 чал.

У сувязі з асваеннем новай машыны ў ліпені быў праведзен тэхнічны суд над багерам і быў намечан чарговы суд над маркай завода па другіх відах нашай прадукцыі. У верасні ў газеце „Рабочий“ наш завод змясціў зварот да ўсіх прадпрыемстваў Беларусі цяжкай прамысловасці аб скліканні злёта „ЗОТ“, узяўшы на сябе абавязкі да 17 гадавіны Окцябра дабіцца суцэльнай тэхнічнай граматынасці.

Гэты абавязак варашылаўцы выканалі. З ліку 566 чалавек, якія падлягаюць абавязковай здачи тэхэкзамена, мы мелі на 6 лістапада 540 чалавек, з іх 234 на „выдатна“, 306 на „добра“. 60 чалавек прашлі тэхвучобу па павышэнню кваліфікацыі.

34 „выдатнікі“ ахоплены вучобай у тэматычных гуртках, 20 чалавек інжынерна-тэхнічных работнікаў—практыкаў вучацца на курсах майстроў. Павышаны ў разрадах 20 чалавек, 24 чалавека забяспечаны курортамі, дамамі адпачынка—17 чалавек. 5 „выдатнікаў“ пераведзена на адміністрацыйна-гаспадарчую і грамадскую работу.

Такавы нашы дасягненні, атрыманыя рабочым калектывам у барацьбе за асваенне высот тэхнікі вытворчасці.

І. ФЕЛЛЕР, С. АЙЗМАН

КАМАНДЗІРЫ ГРАМАДСКАЙ ДУМКІ Ў БАРАЦЬБЕ ЗА СУЦЭЛЬНУЮ ТЭХГРАМАТНАСЦЬ

... Кожны імкнуўся падыйсці бліжэй, каб лепш разгледзець і прачытаць бюлетэнь. Вакол чуўся вясёлы смех, жарты і сур'ёзныя дзелавыя размовы.

— Вось гэта дык да. Добра намалявалі...

— Цяпер напэўна закруціць з тэхвучобай...

— А што? Шырпатрэб не цэх хіба?!

На бюлетні—вялікім белым аркушы паперы, быў па-мастацку намаляван чалавек у велізарнай шляпе, адварнуўшыся ад чытача, з надпісам: „Тэхпроп Казлоў тварам да тэхвучобы“.

І тут-жа з боку надпіс: „Тэхпроп т. Казлоў рэдка заглядвае ў цэх... 6 чэрвеня заняткі сарваліся толькі па віне Казлова, бо 6 чалавек прышлі і жадалі вучыцца“.

Такія бюлетэні часта выпускае рэдкалегія насценгазеты „Гудок“—цэха шырпатрэб (рэдактар т. Браўдэ). І яны дапамагаюць.

Не прайшло і двух дзён, як тэхпроп завода т. Казлоў распрацаваў і прынёс праграму для тэхгуртка цэха шырспажыва. Заняткі пачаліся. Зараз

У цэху з 30 чалавек рабочых—здалі тэхэкзамен—24. З іх на „выдатна“—14 і на „добра“—10.

Характэрна, што рэдкалегія і рабкоры насценгазеты (Браўдэ, Крыгель, Шпунт, Куперман, Агінец і іншыя) з'явіліся застрэльшчыкамі ў справе вывучэння тэхнікі. Яны першымі здалі тэхэкзамен на „выдатна“.

Шэфства зотаўцаў над нездаўшымі тэхэкзамен

Брыгада па зборцы такарных варштатаў (слесарны цэх, брыгадзір т. Доўнар) з'яўляецца брыгадай суцэльнай тэхграмацнасьці. Усе рабочыя гэтай брыгады здалі тэхэкзамен. З іх 5 на „выдатна“ і 5 на „добра“. У гэтым вялікую ролю адыграла брыгадная насценгазета „Голас ударніка“ (рэдактар т. Анісенка). Газета вяла паслядоўную барацьбу

Цэхавы друк—за суцэльную тэхграмацнасьць.

за аўладанне тэхнікай. На сваіх старонках, зубастай заметкай і едкай карыкатурай газета паказвала тых, хто перашкаджае ў рабоце і сам не вучыцца.

І не толькі заметкай і карыкатурай газета змагалася за аўладанне тэхнікай. Газета дабівалася ажыццяўлення ўзятых рабочым калектывам завода абавязацельства—ператварыць завод у завод суцэльнай тэхграмацнасьці.

Рэдактар насценгазеты т. Анісенка, члены рэдкалегіі і рабкоры тт. Скалабан, Кучмель, Доўнар, Саўчык і іншыя аднымі з першых здалі тэхэкзамен на „выдатна“ і на „добра“.

Па ініцыятыве газеты зотаўцы брыгады ўзялі шэфства над рабочым т. Шыфам, які яшчэ не здаў тэхэкзамена.

З 17 рэдактароў цэхавых і брыгадных насценгазет, якія павінны былі здаць тэхэкзамен—9 здалі тэхэкзамен на „выдатна“ і 8 на „добра“. Большая частка рабкораў з'яўляюцца зотаўцамі. Многія з іх займаюцца ў гуртках павышанага тыпа.

Баец за аўладанне тэхнікай

На дапамогу нізавым газетам, рабочым завода ў барацьбе за аўладанне тэхнікай вытворчасці прышла шматтыражка. Мы рашылі выпускаць сістэматычна спецыяльную тэхнічную газету „Варашылавец за суцэльную тэхпісьменнасць“. Намецілі задачы газеты.

Партком завода горача падтрымаў нашу ініцыятыву, вылучыў рэдактара тэхнічнай газеты—інжынера-комуніста т. Айзмана.

Жыва адгукнуліся на пастанову парткома аб выданні тэхнічнай газеты і інжынерна-тэхнічных работнікі завода. На працягу 3—4 дзён у рэдакцыю паступіла 7 тэхнічных артыкулаў на розных галінах нашай вытворчасці.

23 верасня вышаў першы нумар газеты „Варашылавец за суцэльную тэхнісьменнасць“. Змест гэтага нумара самы рознастайны: пачынаючы ад артыкула тэхнічнага дырэктара завода т. Веліцкага „Аб узаемазмянямасці дэталяў і частак машын“, інжынераў т. Валчка „Што такое тэхнічная норма“ і т. Мінькова „Аб матэрыялах, выкарыстоўваемых на нашым заводзе“ да артыкула тэхпропа завода т. Казлова, як і чым лепш змазваць станкі і машыны і артыкула тэхніка т. Рытэнбанда для ліцейшчыкаў аб тым, як і якую зямлю лепш падбіраць для фармоўкі.

Да артыкула т. Айзмана аб электразварцы на нашым заводзе былі даны два спецыяльныя

Першы нумар тэхгазеты „Варашылавец за суцэльную тэхграмацнасць“.

чарцяжы, растлумачваючы змест артыкула. Усе артыкулы напісаны вельмі сцісла, папулярна.

У першым-жа нумары тэхнічнай газеты мы звярнуліся да рабочых з заклікам выказацца па сутнасці зместу і формы падачы матэрыялу, аб тым, якія пытанні іх цікавяць.

Першыя водгукі паступілі. Вось пісьмо слесара-ўдарніка т. Анісенка:

.. „Добрая і каштоўная газета—піша т. Анісенка—вельмі зразумелы артыкул аб прымесах у чыгуне, аб спосабах атрымання лепшай формы“. Тав. Анісенка прапанаваў увесці ў газеце аддзел вынаходстваў і ўдасканаленняў на іншых заводах СССР.

Кацельшчык т. Краноўскі прапанаваў больш асвятляць у газеце справу электразваркі, заняцца пытаннем больш энергічнага ўкараення электразваркі ў нашай вытворчасці.

На аснове вопыта перадавікоў Совецкага Саюза

Пасля выпуску другога нумара газеты мы рашылі паехаць вывучыць вопыт выдання тэхнічных газет на перадавых заводах Совецкага Саюза (другі дзяржаўны гадзіннікавы завод, станказавод завод „Чырвоны пролетарый“ у Маскве і інш.).

Заводскія арганізацыі дапамаглі нам у гэтым.

У выніку вывучэння вопыта выдання тэхнічных газет на гэтых заводах і ўказанняў журнала „Борьба за технику“ мы зараз перабудоўваем і нашу работу.

Мы мянем зараз кірунак газеты, ставім перад сабой задачу не толькі змагацца за тэхнімум, за тэхнічна-граматнага рабочага—гэта само сабой разумеецца. Мы ставім сваёй задачай—дабіцца павышэння ўзроўня ведаў кожнага рабочага да ўзроўня ведаў майстра, а ўзровень ведаў майстра да ўзроўня ведаў тэхніка і інжынера. Асноўны наш упор мы зробім на справу асваення тэхнікі новых машын і варштатаў. Вось зараз наш завод пачынае асвойваць новы прадольна-строгальны варштат. Варштат складаны, упершыню асвойваецца ў БССР. Мы змясцілі ў тэхнічнай газеце апісанне канструкцыі новага варштата і чарцёж яго з тым, каб кожны майстар, брыгадзір і рабочы ведаў новы варштат. Побач з гэтым даем артыкул тэхнічнага дырэктара завода, які тэхнічна абгрунтавана завастрае ўвагу ўсіх інжынерна-тэхнічных працаўнікоў завода на бліжэйшых, важнейшых задачах па асваенні варштата.

Аднак, толькі на гэтым рэдкалегія тэхнічнай газеты не застанавілася. Мы праверылі, як абстаіць справа ў цэху, куды ўжо спушчаны чарцяжы на выраб дэталей варштата. Арганізавалі на старонках газеты выступленне начальніка механічнага цэха па гэтаму-ж пытанню.

Пачынаючы з трэцяга нумара тэхгазеты будзем сістэматычна змяшчаць у газеце наступныя адзелы: тэхвіктарына, навіны тэхнікі, што чытаць спецыялісту і зотаўцу і інш.

Багаты вопыт работы тэхнічных газет перадавых заводаў Масквы паказаў, што тэхнічная газета на заводзе з'яўляецца памочнікам заводскіх

арганізацый у барацьбе за выкананне промфінплана, за асваенне высокай тэхнікі вытворчасці, за высокую арганізацыю і культуру працы.

Наш невялічкі яшчэ, праўда, вопыт работы, аператыўнае кіраўніцтва, увага і дапамога з боку заводскіх арганізацый завода—папука таму, што і „Варашылавец за суцэльную тэхпільменнасць“ справіцца з задачамі, пастаўленымі перад намі партыяй і ўрадам.

97845

ШАПІРА

Старшыня савета „ЗОТ“ завода

ЯЧЭЙКА „ЗОТ“ НА ЗАВОДЗЕ

Асноўнымі пытаннямі, над якімі працавала зотаўская арганізацыя завода—гэта падрыхтоўка рабочых к тэхнічнай вучобе, арганізацыя гурткоў для выдатнікаў, індывідуальнае прымацаванне выдатнікаў і вярбоўка членаў у ячэйку „ЗОТ“.

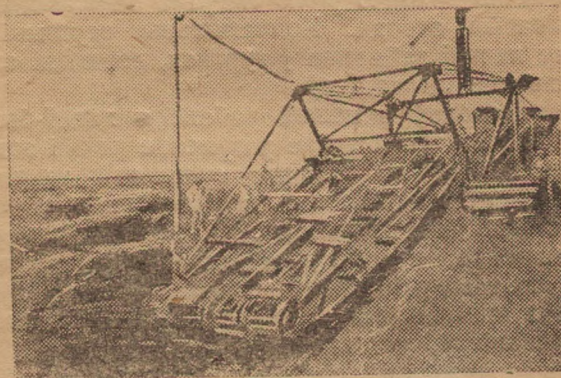
У дні тэхвучобы на заводзе не праводзілі ніякіх мерапрыемстваў. І калі ў ліпені месяцы з-за слабай яўкі сарваліся заняткі ў слесарным цэху, дык упаўнаважаны па ЗОТ’у тав. Чарвякоў назаўтра дабіваўся склікання спецыяльнага схода рабочых, прабіраў прагульшчыкаў праз газету. У выніку мы дабіліся рэгулярных заняткаў у гэтым гуртку.

Або возьмем да прыкладу кацельны цэх. Тут атрымаўся прарыў па тэхнічнай вучобе, а таксама і па рабоце гуртка павышанага тыпу. Мы ўзялі гэты цэх пад асобнае нагляданне. Дабіліся праз савет „ЗОТ“ завода і тэхпропа т. Казлова пасылкі туды добрага кіраўніка т. Ермузевіча. У выніку мы маем 100-проц. здачу тэхэкзамена і добрую работу гуртка павышанага тыпа.

За апошнія тры месяцы мы правялі 3 заводскіх злёты выдатнікаў. На гэтых злётах абмяркоўваліся абавязацельствы, узятыя па конкурсу ЦК машынабудаўніцтва і Наркомцяжпрома, задачы зотаўцаў у сувязі з падрыхтоўкай к усёбеларускаму злёту. На апошнім заводскім злёце зотаўцаў мы правярылі выкананне ўзятых намі абавязкаў і абмеркавалі план нашай далейшай работы і вучобы.

Многа зрабіла ячэйка „ЗОТ“ завода па арганізацыі далейшай вучобы зотаўцаў. Арганізавалі гурток далейшай вучобы зотаўцаў у слесарным цэху. Заняткі гуртка наведваюць 20 чалавек.

РЭКАНСТРУКЦЫЯ У ТОРФАРАСПРАЦОЎЦЫ

Адзін з пяці багераў якія сабралі варашылаўцы, капае торф.

За невялікі час гурткоўцы тт. Буржылеўскі, Рудэнка, Васілеўскі, Зенько і другія здолелі добра асвоіць тэхніку чарцёжнай справы, навучыліся чытаць чарцяжы.

Такія-ж гурткі ёсць і ў другіх цэхах.

Гэтых поспехаў мы дабіліся дзякуючы выключнай увазе і чоткаму кіраўніцтву з боку партыйных і прафесіянальных арганізацый завода да справы аўладання тэхнікай.

Сакратар парткома т. Дэйч шмат удзяліў увагі, даваў мне непасрэдня ўказанні і парады, як лепш арганізаваць справу. Заводскі камітэт за апошнія тры месяцы некалькі разоў ставіў маю справаздачу на сваіх пасяджэннях, указваў на недахопы, даваў канкрэтныя ўказанні ў далейшай рабоце.

Не менш важную ролю сыграла комсамольская арганізацыя завода. Комсамольцы першымі па заводу пачалі займацца ў гуртках, першымі атрымалі званне выдатнікаў.

Да недахопаў у нашай рабоце я хацеў-бы адвесці недастаткова яснае разуменне ролі і задачы ячэйкі „ЗОТ“ на заводзе суцэльнай тэхнічнай грамаднасці. Мне здаецца, што асноўныя пытанні, якія стаяць перад ячэйкай „ЗОТ“—гэта ўсямернае наладжванне вучобы па далейшаму ўзняццю ўзроўню тэхнічных ведаў значкістаў—зотаўцаў.

Трэба арганізаваць беларускі завочны тэхнікум для выданікаў, устанавіць тэхмінімум другой ступені, выпрацаваўшы спецыяльную праграму.

Гавораць зотаўцы

Шчасліва і радасна
расце наша моладзь.
Для іх шырока адкрыты
ўсе шляхі ў жыццё.

Н. ЕФІМАВА

Комс. арганізатар слясарна-зборачнага цэха

КОМСАМОЛЬЦЫ ІШЛІ ўПЕРАДЗЕ

Стаць зотаўкай! З пачатку гэта здавалася мне немагчымым: працую на заводзе нядаўна, тэарэтычных ведаў у мяне мала.

Узялася за тэхнічныя заняткі. Але-ж гэтага было недастаткова.

Дадаткова пачала займацца самастойна. І вось вынікі—я здала экзамен на „выдатна“. Пасля гэтага я ўзялася дапамагчы адстаўшым рабочым нашай бригады. Увесь вольны час мы скарыстоўвалі на вывучэнне варштата. Усіх не здаўшых тэхэкзамен мы разбілі на тры групы, а кіраваць імі ўзяліся тт. Мінькоў, Веліцкі і Паўлоўскі.

У выніку ўся бригада (свідрав. 25 мм) поўнасцю здала тэхнічны экзамен.

Комсамольцы Абрамаў, Скалабан, Кучмель і іншыя—першыя выдатнікі цэха. Наш цэх першым па заводу ператварыўся ў цэх суцэльнай тэхграмаці.

Мы не застанавіліся на дасягнутых поспехах. Комсамольцы слесарна-зборачнага цэха паставілі

перад сабой задачу—усім здаць тэхэкзамен на „выдатна“. Яны гэту задачу выконваюць.

Комсамольцы тт. Лашкевіч, Фрадкін, Зінкевіч, Кішыцар, Чартоў і іншыя, якія раней здалі тэхэкзамен на „добра“, ужо падрыхтаваліся да пераэдачы на „выдатна“.

І зараз мы зможам смела ўзяцца за метадыпломных работ. Гэта задача будзе таксама выканана, як і эдача тэхнічнага мінімума.

ГЕЛЬФАНД Я., ДРАГУН Н., ШЧОРС Ю.

Ударнікі такарнага цэха

КОМСАМОЛЬСКІ ВАРШТАТ № 64

Варштат № 64 зроблен у Ягораўскім індустрыяльным тэхнікуме. Ён мае каробку з 8 хуткасей, каробку з 16 падач і конусную лінейку, пры дапамозе якой можна абточваць конусныя дэталі да 15° як унутраныя, такі знадворныя кануса Морзе і т. д. Гэта аблягчае працу рабочага, бо работа вытвараецца выключна самаходам (звычайна конуса абтачваюць уручную).

Наогул гэты варштат вельмі зручны і яго можна хутка прыставаць да ўсякіх работ. Працуем мы на гэтым варштаце брыгадай ужо 2—2,5 гады.

Прыступілі да працы—кожны з нас меў 3 разрад, зараз жа у нас усіх—5. Тэхэкзамен мы здалі на „выдатна“ і „добра“.

За ўвесь гэты час у нас ні разу не было паломкі, ці аварый варштата.

Мы хочам ніжэй расказаць аб тым, як мы дабіліся высокай прадукцыйнасці працы, і як мы знішчылі брак.

Мы ведаем магутнасць варштата і ўпэўнена нагружаем яго. Заўсёды мы імкнемся даць большае

сачэнне стружкі, чым даць большую падачу. Мы так і гаворым, што наш станок баіцца падач.

І па-другое, вывучыўшы сістэму варштата, мы прысасоўваем да яго і тэхналагічны працэс апрацоўкі дэталеў. Дзякуючы таму, што мы працуем брыгадай на адным варштаце, мы на працягу 3 змен выгрываем 2—2,5 гадзіны, бо не трацім часу на пераўстаноўку дэталеў. Кожны камплект дэталеў знімаецца з варштата толькі тады, калі яны канчаткова апрацаваны.

Мы штотомсячна выконваем і перавыконваем промфінплан. 3-за нас цэх ніколі не мае затрымкі ў рабоце.

Метад работы па асобных аперацыях добра дапамагае ва ўзняцці прадукцыйнасці і паляпшэнні якасці апрацоўкі дэталеў. Так, дэталі № 37 да свідравальных варштатаў 25 мм. Год таму назад апрацоўвалася за 8—9 аперацый. Зараз мы яе апрацоўваем у 13 аперацый. Гэтым самым значна паляпшаецца якасць работы і мы ўкладваемся ў нормы (для токара лягчэй зняць дэталі з апраўкі, чым змяніць разец).

Многа часу эканомім мы на тым, што своечасова паведамляем майстра аб сканчэнні апрацоўкі той ці іншай дэталеў. У выніку мы ніколі не чакаем работы. Наадворт, работа чакае нас. Дзякуючы гэтаму мы маем магчымасць падрыхтаваць і інструмент. Усё гэта разам узятая дало нам магчымасць максімальна ўшчыльніць свой рабочы дзень, дабіцца высокай прадукцыйнасці працы (150—200 проц. промфінплана) і палепшыць якасць апрацоўваемых дэталеў.

Я к м ы в у ч ы л і

Лепшыя зотаўцы завода.
Злева направа: т. т. Тобіяш,
Ефімава, Ланеўскі, Гельфанд,
Грынштэйн і Лібман

Х. Г. МІНЬКОВІЧ

Майстар такарнага цэха

ВЕДАЦЬ СПРАВУ НЕ ГОРШ МАЙСТРА

Было гэта ўлетку мінулага года. Маладыя рабочыя Лібман, Сінькоўскі і Юдэльсон прышлі да мяне ў цэхавую канторку і катэгарычна заявілі:

— Жадаем стаць тэхнічна-граматнымі такарамі.. Дапамажэце, таварыш майстра.

— З вялікім здавальненнем,—адказаў я ім. У той-жа дзень дагаварыўся з інжынерам т. Валчком і мы пачалі займацца.

На працягу месяца моладзь вывучала такарны варштат. А да канца месяца яны пачалі лепш працаваць, сталі выпускаць больш прадукцыі. Тэхэкзамен яны здалі ў прысутнасці рабочых і работніц змены. Першыя зотаўцы тлумачылі без замінок кожны вінцік такарнага варштата. Многія ім зайздросцілі.

За першымі зотаўцамі пашлі ў тэхгурткі і іншыя маладыя рабочыя. Вывучалі такарную справу. А ўжо да 1 студзеня 1934 г. здавалі тэхэкзамен 21 рабочы.

Аднак, гэта былі людзі, якія і да тэхучобы выконвалі адказныя работы (праўда горш). А вось былі ў нас такія рабочыя, якія не ведалі колькі ў метры сантыметраў. Іх патрэбна было навучыць такарнай справе.

Арганізавалі гурткі, пачалі займацца. Не ішла з пачатку справа на лад. Хто больш ведаў, той вучыўся, а хто нічога не разумее—спаў на занятках. Мала кваліфікаваных рабочыя гаварылі:

— Не для нас усё гэта. Нам патрэбна пачынаць усё з самага пачатку.

Аднойчы мы сабраліся ў парткоме. Памеркавалі аб тым, што трэба зрабіць для таго, каб заняткі тэхучобы зрабіць цікавымі. Доўга гаварылі мы аб метадах барацьбы з „цякучкай“.

Пасля гэтага мы арганізавалі гурткі па кваліфікацыях. Групу навічкоў я ўзяў на сябе. Больш кваліфікаваных такароў кансультаваў загадчык цэха інжынер Айзман. Справа пайшла наперад. У маёй змене 54 чалавекі, і няма такога рабочага,

БАЙЦЫ ЗА ТЭХНІКУ

Лепшыя кіраўнікі тэхгурткоў. Злева направа: тт. Мінкоў, Каган, Паўлоўскі, Чэрчас, Лоскат, Радзівіловіч і Палячкін.

які-б не здаў тэхэкзамена. Дзесяць чалавек здаўшыя экзамен на „добра“ вучацца і хутка будуць здаваць экзамен у другі раз.

Ітак мая змена ўся тэхнічна-граматная. Лягчэй мне цяпер кіраваць. Няма патрэбы кожнаму растлумачваць дзесяткі разоў як апрацаваць тую ці іншую дэталю. Бывае цяпер і так, што хлопцы і маю памылку заўважаць. Нядаўна быў такі выпадак: даю Соркіну вытачыць падшыпнік к багеру. Я не заўважыў, што ў чарцяжы было ўказана тачыць гэту дэталю вуглом. Гэту справу заўважыў Соркін. А нядаўна Соркін быў чорнарабочым. У жніўні ён зарабляў яшчэ 75 руб. У гэтым-жа месяцы ён вучыўся ў тэхгуртку. І ужо ў верасні ён зарабіў 110 руб., а ў кастрычніку 160 руб.

А вось яшчэ мае вучні Гельфанд, Драгун і Шчорс—нядаўна мадакваліфікаваных рабочыя. Цяпер яны працуюць на варштаце № 64 і выконваюць нормы выпрацоўкі на 180 проц. Токар Хаткоўскі асвоіў новы фрэз. А іх мы ўвозім з-за мяжы. Фрэзы, якія робіць Хаткоўскі, па якасці не ўступаюць замежным. Апрача таго, ён з'яўляецца прыкладам для ўсяго завода культурнасці па вытворчасці. Яго варштат і рабочае месца знаходзяцца ў ідэальнай чыстаце.

Нашы „выдатнікі“ бяруць шэфства над адстаючымі, вучаць іх і выводзяць у перадавыя. Тав. Лібман узяў шэфства над работніцай Кеда, якая выпускала многа браку, не выконвала нормы выпрацоўкі і зарабляла ў месяц усяго 60 руб. З дапамогай Лібмана яна вывучыла свой варштат і здала тэхэкзамен на „выдатна“. Цяпер яна вы-

конвае нормы выпрацоўкі на 130 проц. і зарабляе да 200 руб. у месяц. Кеда, як лепшая ўдарніца, едзе на злёт зотаўцаў цяжкай прамысловасці.

Прыкладаў ударнай работы былых чорнарабочых, а зараз зотаўцаў вельмі многа. Усіх іх не пералічыш. Даволі будзе таго, калі я прывяду такі прыклад: у мінулым годзе мая змена кожны месяц выпускала дэталей на 70 дваццаці пяці міліметровых варштатаў, а зараз на 110. Да сарака міліметровых мы выпускалі на 7—8 варштатаў, а зараз пры той-жа колькасці рабочых на 20. Вось вынік работы тэхнічна-граматных людзей.

З гэтымі людзьмі ў мінулым годзе я не ўзяўся-б асвойваць строгальны варштат амерыканскай канструкцыі. А цяпер я ўзяўся за гэту справу і гэты варштат мы не толькі асвоім, але і пастаераемся перадаць яго ў падарунак VII з'езду саветаў.

І зараз я стаўлю перад сабою задачу—падняць тэхнічныя веды рабочага да ўзроўня сучаснага майстра, а сам буду тэхнікам. Так мы павінны паставіць справу ва ўсёй прамысловасці БССР і толькі тады мы справімся з тымі задачамі, якія ставіць перад намі партыя і ўрад.

ХАРНАС

Строгальшчык механічнага цэха

Я ВУЧУ МАЛАДЫХ РАБОЧЫХ

З самага заснавання, з 1921 года, я працую на заводзе. За гэты час я дэталёна вывучыў амаль усе варштаты, наяўныя на заводзе і добра ведаю, што можна на іх вырабляць. Несумненна, што за 30 год вытворчай практыкі я не мог не накіпіць вопыту па механічнай апрацоўцы металаў рэзаннем. Зараз я працую строгальшчыкам на прадольна-строгальным варштаце германскай фірмы „Білетэр“, які з'яўляецца найбольш складаным варштатам сярод усяго абсталявання механічнага цэха. Я дэталёна ведаю яго і пільна сачу за ім. Промфінплан перыядычна выконваю на 200 і больш процантаў, браку ніколі не маю. За добрую работу і здачу тэхэкзамена на „выдатна“ атрымаў значок „ЗОТ“.

Калі я здаў экзамен па тэхмінімуму, я арганізаваў вакол сябе маладых строгальшчыкаў і ў працягу 1,5 месяцаў кіраваў гуртком, што адначасова паглыбляла і павышала яшчэ больш мае

ўласныя веды, бо мне прыходзілася займацца самастойнай прапрацоўкай навейшай тэхнічнай літаратуры па строгальнай справе і тэхналогіі металаў. У пэўныя дні пасля работы я збіраў сваіх гурткоўцаў ля варштата і дэтална тлумачыў ім канструкцыю варштата, разглядаў з імі рух і ход варштата, яго кінематыку. Тлумачыў правіла ўстаноўкі і замацавання вырабаў, правільнае размеркаванне аперацый і паслядоўнае рацыянальнае іх выкананне пры апрацоўцы тых ці іншых дэталей на канкрэтных прыкладах. Навучаў іх чытцы чарцяжоў, заточы інструмента і яго замацаванне.

Рацыяналізуючы тэхналагічны працэс апрацоўкі дэталей, я адначасова даваў неаднаразовыя ўказанні таварышам у рабоце на даным працэсе. Доўгі час верхняя галоўка свідравальнага 40 мм варштата ў нас праходзіла строжку паштучна. Прыглядаючыся да гэтай аперацыі, я прапанаваў масавую адначасовую апрацоўку гэтых галовак і цяпер яны праходзяць яе не па адной штучцы, а па 5—6 адразу, што падвоіла хуткасць іх апрацоўкі, не паніжаючы якасці.

Як прыклад можна прывесці строжку мосціка такарнага варштата. Для яго правільнай апрацоўкі з пачатку неабходна даць папярэдняю строжку ніза мосціка. Малады рабочы тав. Лойка гэтага не рабіў і мосцікі ў яго выходзілі дрэннымі. Я даў яму сваю парадку і цяпер мосцікі ў тав. Лойка выходзяць добрымі.

Нельга спыняцца на дасягнутых рэзультатах. У першую чаргу мая парада маладым рабочым—моцна вучыцца.

БРЫГАДЗІР ДОЎНАР

Брыгада па зборцы такарных варштатаў

Я ВУЧУ МАЛАДЫХ

У 1928 годзе я паступіў працаваць на завод слесарам па зборцы пярэдніх бабак і пярэдняў такарных варштатаў. Праз некаторы час перайшоў на зборку свідравальных варштатаў 25 мм і 40 мм. Зараз працую брыгадзірам па зборцы такарных варштатаў.

Увесь час стараўся перадаць свой вопыт слесара-зборшчыка таварышам. Дзякуючы маёй дапамозе за гэты час мне ўдалося павысіць кваліфікацыю не аднаго маладога рабочага. Так, тт. Анісенка, Скалабан, Бобрык і Трыбуць, дзякуючы маёй сістэматычнай дапамозе зараз працуюць па 4—5 разраду, у той час, як прышлі яны на завод вучнямі.

Я актыўна ўдзельнічаў у асваенні маёй брыгадай тэхнініума і кожны раз дапамагаў ім у цяжкіх пытаннях як практычных, так і тэарэтычных. Працаваў і працягваю працаваць над тэхнічнай літаратурай.

50 проц. нашай брыгады—„выдатнікі“. Брыгада поўнасьцю здала тэхэкзамен. Працуем без прарываў і заўсёды перавыконваем сваё вытворчае заданне. Гэтага мы дабыліся толькі таму, што папярэдня падрыхтоўваемся к наступным работам і сумесна папярэджваем магчымыя зрывы і непаладкі.

Мая задача—у першую чаргу давесці ўзровень тэхнічных ведаў кожнага рабочага сваёй брыгады да свайго ўзроўня і разам з імі расці.

Вл. КОЗЛЯК

ТРЭБА ВУЧЫЦЦА ДАЛЕЙ

Галя была ўпэўнена ў сваіх ведах. Але ўсё ж падыходзячы да дзвярэй, за якімі засядала камісія, яна адчувала нейкае хваляванне.

— А можа не пайсці здаваць?—падумала яна. Падумала і толькі. Гэта была толькі адна мінута. Упэўнена адчыла дзверы.

Цесна было ў невялікім пакоі начальніка цэха. Галя моўчкі села каля вакна і прынялася ўважліва прыслухоўвацца к адказам рабочых.

* * *

... Год таму назад Галя Кедэ прышла на завод пасля сканчэння фабзавуча металістаў.

Дрэнна ішла работа. А колькі яшчэ незразумелага было ў канструкцыі варштата! „Капрызнічаў“ ён. Сама не магла разец затачыць. А колькі дэталей у брак пашло! Многа, вельмі многа.

Пашлі па заводу размовы: тэхнічныя заняткі арганізуюцца, а потым і экзамен здаваць будзем.

І сапраўды арганізаваўся тэхгурток. Адною з першых пайшла ў гурток Галя.

Хацелася лепш, глыбей пазнаць такарную справу, хутчэй асвоіць варштат і работу на ім, змыць пляму сораму перад цэхам за брак, за дрэнную працу. І Галя вучылася, настойліва вывучала тэхніку справы.

Праз некаторы час у цэху з'явіліся першыя зотаўцы. На сходзе рабочых цэха яны ўзялі шэфства над адстаючымі. Абрадалася Галя, калі аднойчы ў абедзены перапынак малады комсомолец—лепшы ўдарнік цэха Сашка Лібман сказаў ёй:

Давай я буду шэфстваваць над табой, пятайс чаго не ведаеш—растлумачу.

Варштат Лібмана побач з Кеда. Лібман часта падыходзіць к варштату Галі, сам падбірае шэццярні для наразання разьбы, растлумачвае, як трэба падлічыць і дзе якую ставіць.

Хутка цяклі пяцідзёнкі цэхавых будняў, а з імі змяншаўся брак, лепш наладжвалася работа. За люты месяц Галя Кеда выканала промфінплан на 112 проц. Браку не было ніводнага процанта...

* * *

І вось яна перад камісіяй.

— Таварыш Кеда!

Падышла Галя да дошкі.

— Раскажэце, таварыш Кеда, аб спосабах абточкі конусаў.

Мінуту падумала. Потым не спяшаючыся пачала расказваць, якім парадкам трэба настроіць пад конус ход разца.

Шмат пытанняў у той вечар задавалі Галі. Глу-мачыла іх, крэйдаі вылічвала на дошцы набор шэццярон для нарэзкі разьбы.

Майстар Міньковіч уважліва прыслухоўваўся да адказаў і нарэшце ветліва сказаў:

— Можашце ісці.

Павярнуўшыся праз плячо яна ўбачыла як аловак у руцэ тэхпропа побач з прозвішчам Кеда вывеў „выдатна“.

— Выдатна! Ударніца па аўладанні тэхнікай—радасна падумала Галя, праходзячы праз цэх. Значыцца, значок „ЗОТ“ з партрэтам вялікага правадыра эпохі тав. Сталіна атрымае яна.

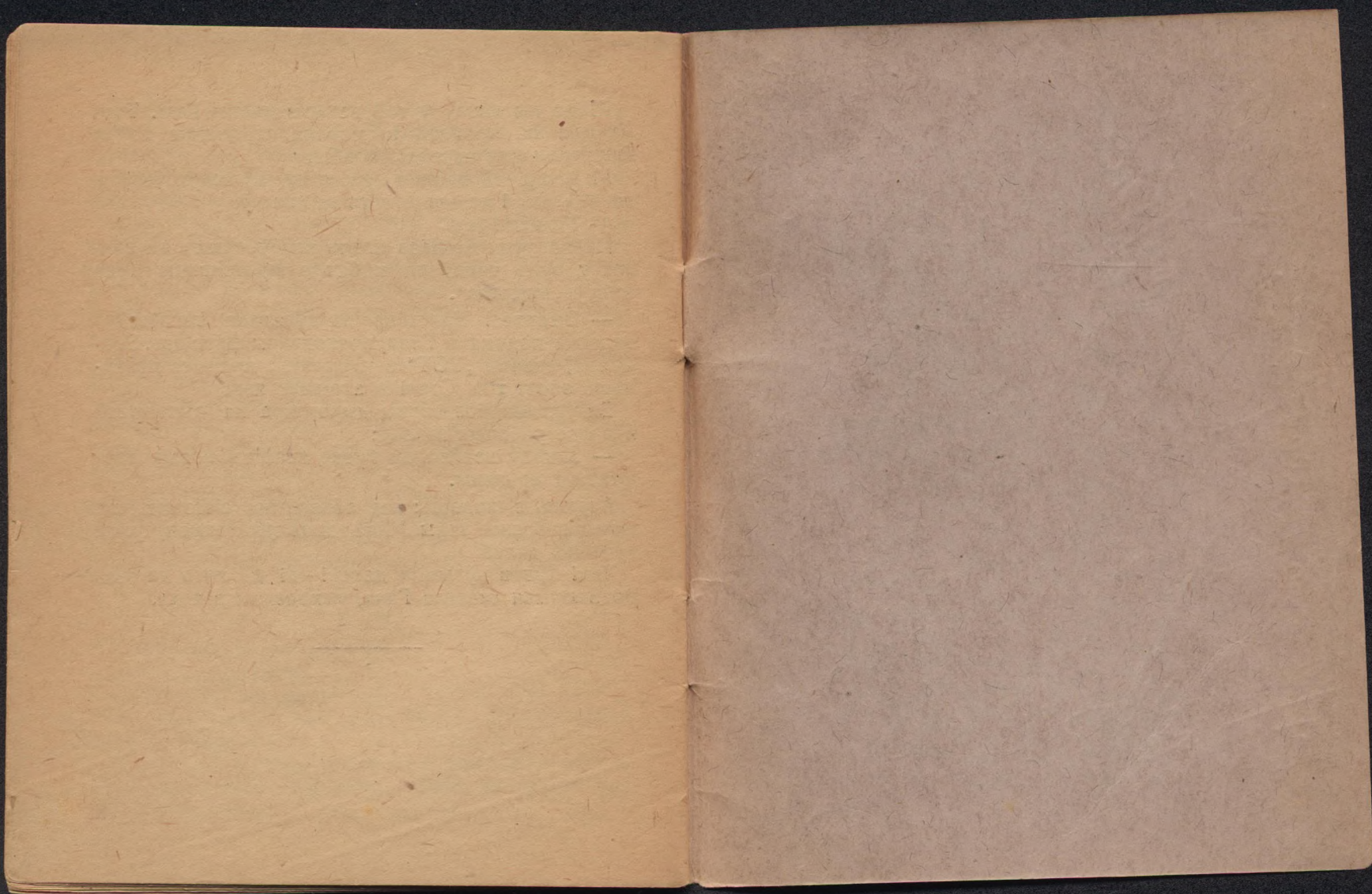
Ёй успомніліся словы дырэктара на вытворчай нарадзе рабочых завода:

— Заводу неабходна будзе асвоіць новыя варштаты і машыны.

Адсюль выходзіць: мы абавязаны сістэматычна павышаць свае веды. Мала здаць тэхэкзамен, трэба вучыцца далей.

Так! Трэба вучыцца далей!—ві да каго не звачваючыся сказала Галя, выходзячы з цэха.

1160

18-1

17/2.100/2.500/50

134/9

Сопля

10